

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIA-907/11-A

Název kontrolované osoby vykonávající činnost školy: Malostranská základní škola

Sídlo: Josefská 7/626, 118 00 Praha 1

IČO: 60 436 093

Identifikátor: 600 035 239

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Tomášem Ledvinkou, ředitelem školy

Zřizovatel: Městská část Praha 1, Vodičkova 681, 115 68 Praha 1

Místo inspekční činnosti: Josefská 7/626, Praha 1 a Karmelitská 13, Praha 1

Termín inspekční činnosti: 13. – 15. a 17. června 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána v základní škole podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce (dále školský zákon).

Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona.

Aktuální stav školy

Organizace vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení. K termínu inspekce základní škola (dále škola) vzdělávala 302 žáků. V budově v Karmelitské ulici v 10 třídách 187 žáků prvního stupně, v budově v Josefské ulici v 5 třídách 115 žáků druhého stupně. Škola realizuje *Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Malostranské základní školy* (dále

ŠVP) ve všech ročnících kromě pátého, kde dobiehá vzdělávací program *Základní škola*. Je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Výuku zajišťuje 49 učitelů (na prvním stupni 13, na druhém 36), z nichž 9 je bez odborné kvalifikace, 5 si ji doplňuje vysokoškolským studiem.

Škola aktuálně poskytuje péči 75 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále ŠVP) zařazených v běžných třídách a 12 žákům ve speciální třídě v 7. ročníku. Při jejich vzdělávání pomáhají 3 asistentky pedagoga.

V letošním školním roce došlo k výraznému zlepšení materiálních předpokladů vzdělávání dokončením rozsáhlé rekonstrukce budovy v Josefské ulici, kde sídlí také Malostranské gymnázium (zřizovatel Hlavní město Praha), se kterým je základní škola provozně propojena. V podkroví vznikly nové učebny a knihovna. V Karmelitské ulici proběhla rekonstrukce sociálních zařízení.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Od 1. 9. 2009 škola realizuje 2. verzi ŠVP, ve které odstranila většinu nedostatků zjištěných při první komparaci s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále RVP ZV). Promyšlené využití disponibilních hodin v učebním plánu, nabídka volitelných předmětů i jazykových, sportovních, hudebních, výtvarných a počítačových zájmových útvarů podporuje rozvoj osobnosti každého jedince. Stejně jako projektové vyučování, které má ve škole dlouhodobou tradici. Každoročně žáci zpracovávají jedno téma napříč všemi předměty. Výsledky práce potom prezentují při vernisáži uspořádané ve školních chodbách.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků se škole převážně daří naplňovat. **Žáci na prvním stupni** procvičovali a opakovali základní i nadstandardní učivo především s ohledem na prohlubování kompetencí pracovních, k učení a k řešení problémů. Četli plynule, s porozuměním, orientovali se v textu, pokoušeli se objasňovat neznámá slova, odhadovali jejich význam, a tím si obohacovali slovní zásobu. Při řešení problémových úloh v matematice si rozvíjeli logické myšlení. Náročnost činností však většinou vycházela z průměru třídy, nedocházelo k vnitřní diferenciaci dle rozdílných schopností žáků. Někdy při nedostatečné motivaci ztráceli zájem. Naopak při činnostním učení, práci ve dvojicích, drobných soutěžích i problémových úlohách aplikovali své znalosti, uplatňovali tvořivost a komunikativní dovednosti. Bezproblémově proběhla adaptace žáků v 1. ročníku, dobře zvládli základní hygienické návyky při psaní i čtení.

Žáci na druhém stupni pracovali samostatně, skupinově i společně. Rozvíjeli si zejména kompetence k učení, částečně komunikativní, sociální a personální. Propojovali mezipředmětové souvislosti, využívali své zkušenosti a vědomosti. Čtenářské dovednosti si rozvíjeli při práci s texty v učebnicích, pracovních sešitech nebo listech. V počítačové pracovní se zaujetím procvičovali nové učivo. K jejich motivaci přispívalo občasné zařazení didaktické techniky (dataprojektoru), ale jeho dlouhodobé využití při opakování učiva občanské výchovy nebo při výkladu dějepisné látky ztrácelo na efektivitě. Atmosféra ve třídách byla vstřícná a přátelská. Žáci měli málo příležitostí k rozvoji dovedností sebereflexe a vzájemného hodnocení.

Škola sleduje a projednává **úspěšnost žáků** především při jednáních pedagogické rady. Jejich klasifikace na prvním stupni má motivační charakter i vzhledem k vysokému počtu žáků se ŠVP (99% je hodnoceno stupněm výborný až dobrý). Odlišné a v některých předmětech až rizikové jsou výsledky hodnocení na druhém stupni. Např. v 1. pololetí letošního školního roku nebyl ve dvou třídách udělen vůbec stupeň výborný v předmětu

Fyzika a při přechodu z 5. do 6. ročníku se zhoršily známky u některých žáků až o dva stupně (*Zeměpis, Přírodopis*). Analýza záznamů ve školní matrice ukázala problém v udělování výchovných opatření. Nevyváženost mezi kázeňskými opatřeními a pochvalami v neprospěch pochval není motivační a neslouží k posílení pozitivního chování žáků. Nicméně bylo zjištěno, že pedagogové přistupují velmi uvážlivě ke sníženým známkám z chování. Vedení školy přistoupilo k pravidelnému hodnocení výsledků vzdělávání stanovenými ve ŠVP. Učitelé postupně vytvářejí testy, které jsou na druhém stupni nastavené v časovém horizontu, na prvním je využívají ke srovnání mezi jednotlivými třídami a výsledky společně projednávají. Určitým vodítkem v systémovém hodnocení výsledků jsou testy Scio. Ve školním roce 2009/2010 v nich byli žáci průměrní až nadprůměrní (klíčové kompetence), letos se v 8. ročníku umístili ve čtenářské gramotnosti v pásmu podprůměru. Snahou učitelů je zapojovat co nejvíce žáků do celoškolských, ročníkových i tematických projektů (*Čtyři živly, Vernisáž, Malostranské vyvádění, Co dělá máma, co dělá táta, Zdravé zuby* apod.). Žáci se pravidelně zúčastňují sportovních, uměleckých a vědomostních soutěží na úrovni obvodních a krajských kol. Mají možnost podílet se na akcích pořádaných gymnáziem a účastnit se četných exkurzí.

Poradenské služby zabezpečují dvě výchovné poradkyně, z nichž jedna je i speciální pedagožkou. Na problematice také participuje psycholožka z pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP), další speciální pedagožka, školní metodička prevence a externí školní psycholog. V současnosti škola vzdělává 18 žáků podle individuálních vzdělávacích plánů (dále IVP). Jsou však většinou formální a neobsahují všechny náležitosti dle platné legislativy. Pro 6 dalších žáků nebyly vypracovány, přestože PPP byly doporučeny. I přes úzkou spolupráci všech zúčastněných pedagogických pracovníků a psycholožky z PPP není zohledňování vzdělávacích potřeb a možností těchto žáků zatím zcela garantováno. Někteří učitelé mnohdy spoléhají na individuální práci odborníků se žáky se SVP, ve výuce zohledňují pouze pracovní tempo, ve většině případů nebyl pozorován individuální přístup v zadávání úkolů. Analýzou sešitů a žakovských knížek bylo shledáno, že doporučení poradenských zařízení se často nepromítají průkazně do způsobů klasifikace, např. chybí preference ústního ověřování vědomostí nad písemným. Většina vyučujících sice používá při psaní diktátů či při procvičování pravopisných jevů doplňovací cvičení, ale jejich hodnocení je mnohokrát demotivující. Bezproblémové je začlenění 19 žáků-cizinců do vyučování.

Psycholožka PPP provádí operativně šetření v jednotlivých třídách a realizuje různé aktivity pro posílení třídního kolektivu. Pravidelně vyhodnocuje s učiteli IVP, většinou bez účasti rodičů, kteří by se však na nich měli podílet např. hledat společné řešení při vzdělávacích neúspěších žáků. Na prvním stupni speciální pedagožka s vybranými žáky pracuje zvláště při hodinách předmětů *Český jazyk, Matematika a Člověk a jeho svět*. Žáci v 8. a 9. ročníku navštěvují *Cvičení z českého jazyka*, kde si pod jejím vedením procvičují potřebné učivo.

Škola je zapojena v rámci programu *Praha – Adaptabilita* do projektu *Vytvoření systému podpory a integrace žáků se specifickými poruchami učení na Malostranské základní škole*. Jeho cílem je zavést systém pravidelné odborné podpory pro žáky a pedagogy, sestavit soubor metodických materiálů a učebních pomůcek, vytvořit systém hodnocení žáků a zajistit činnost tzv. D-klubu, kde probíhají tělovýchovné aktivity s balančními pomůckami především pro žáky prvního stupně.

Záměrem *Minimálního preventivního programu* je vytváření přátelského klimatu ve škole, minimalizace projevů šikany, zlepšení motivace žáků a podpora pozitivních vzájemných vztahů. K tomu přispívá zařazování témat prevence dom jednotlivých předmětů, organizování navazujících školních akcí a besed pro rodiče. Přínosná je spolupráce

s Městskou policií, která připravuje programy pro žáky zaměřené na bezpečné chování i sebeobranu a rozvoj jejich právního vědomí. Dále s organizací Prak, o. s. a institutem Filia v souvislosti s projektem *Bráníme se závislosti*. Pozitivní vliv na prevenci má realizace adaptačních kurzů pro 6. ročník a školní klub *Malostraňák*, kde žáci mohou v zájmových útvarech smysluplně využívat volný čas.

Škola dbá na zajištění bezpečnosti, ke které přispívá i kamerový systém a automatický systém elektronické požární signalizace. Klima školního prostředí je přátelské, žáci jsou slušní a vstřícní. Jsou pravidelně poučováni o možném ohrožení zdraví. S tím koresponduje i neměnný počet úrazů v posledních třech letech.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Ředitel byl jmenován do funkce od 1. 2. 2008 a pro její výkon splňuje všechny předpoklady stanovené právními předpisy. Je současně ředitelem Malostranského gymnázia (zřizovatel Hlavní město Praha). V organizačním řádu stanovil kompetence i odpovědnost pracovníků školy Ustanovil tři zástupkyně, posílil pravomoci předsedů předmětových komisí, vymezil činnost dalších poradních orgánů. Rozdělil úkoly v oblasti kontroly, systém však není zcela účinný. S pedagogickou radou dle vyjádření ředitele a v souladu s organizačním řádem projednává všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. *Záznamy z pedagogických rad* to však nedokládají. Analýzou dokumentace školy ČŠI zjistila další některé nedostatky:

- výroční zprávy o činnosti školy nemají všechny údaje o výsledcích vzdělávání,
- třídní knihy neobsahují průkazné údaje o probraných průřezových tématech a v 5. ročníku kurz *Výchova ke zdraví*,
- ve vlastním hodnocení školy nejsou v oblastech, kde je potřebné zlepšení, návrhy příslušných opatření,
- v ŠVP osnovy předmětu *Matematika* na prvním stupni ve druhém období obsahují učivo druhého stupně (desetinná čísla, zlomky), není však vyznačeno jako rozšiřující. Dále vyučovací předmět *Český jazyk a literatura* nemá správně rozpracované učivo literární výchovy a na prvním stupni není rozděleno do tří složek v souladu s RVP ZV. Ve volitelném předmětu *Konverzace v anglickém jazyce* je třeba doplnit charakteristiku vyučovacího předmětu (časové a organizační vymezení) a výběr konverzačních témat.

V průběhu inspekce byl doplněn školní řád o právo zákonných zástupců volit a být volen do školské rady a pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků o zásady a pravidla sebehodnocení. Ostatní dokumentace (školní matrika, rozhodnutí o přijímání žáků, rozvrh vyučovacích hodin, kniha úrazů) je v pořádku.

Ředitel zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci žáků, prostřednictvím každoročních dotazníků pro rodiče i žáky získává podněty k dalšímu rozvoji činnosti školy. Informování probíhá denně elektronickými třídními knihami a žákovskými knížkami, dále při třídních schůzkách a individuálních konzultacích. Ve vztahu ke školské radě ředitel plní povinnosti v souladu s právními předpisy. Sdružení rodičů a přátel školy spoluorganizuje různé akce a pomáhá finančně. Zřizovatel pozitivně ovlivňuje rozvoj materiálních podmínek a podporuje také oblast vzdělávání (např. asistenti pedagoga, soutěže a volnočasové aktivity pro žáky, školy v přírodě, granty). Nadstandardně podpořil školu darováním velkého množství ICT vybavení a digitálních pomůcek. Spolupráce s gymnáziem zvyšuje efektivitu využití kvalifikovaných pedagogů, materiálního vybavení i úspory v provozních výdajích. Žáci obou škol kooperují v rámci samosprávy v žákovské radě a ředitel jim

umožňuje výrazně se podílet na životě školy. Řád sv. Augustina, sídlící nedaleko školy, zajišťuje zájmovou výuku španělštiny, letní tábory a poskytuje prostory pro různé akce. S řadou dalších partnerů škola spolupracuje v oblastech vzdělávání, zájmové činnosti či prevence sociálně patologických jevů.

Personální podmínky vytvářejí z hlediska odborné kvalifikace vhodné předpoklady k naplňování realizovaných vzdělávacích programů. Pedagogický sbor na prvním stupni je stabilizovaný, tvořený zkušenými učitelkami středního věku. Na druhém stupni, kde pedagogové převážně učí na základní a střední škole současně, je postupně omlazován a doplňován. Vedení školy aktivně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), snaží se zajistit co nejvyšší kvalifikovanost a odbornost vyučujících. Promyšlené plánování vychází z osobních pohovorů ředitele s každým učitelem a je zaznamenáno do jeho osobní karty DVPP. V loňském roce všichni absolvovali vzdělávání v rámci projektu v oblasti péče o žáky se SVP a školení k používání interaktivní tabule, které zůstalo prioritou i pro letošní školní rok.

Efektivní vzdělávací postupy se dařilo učitelkám **na prvním stupni** jen občas implementovat do vzdělávání. V menší míře aplikovaly ve vyučovacích hodinách kooperativní a činnostní aktivity spojené s mezipředmětovými souvislostmi, chybělo využití názorných pomůcek a odborné literatury (*Vlastivěda*), ale často účelně využívaly informační a komunikační techniku. Zatím se zcela neoprostily od ověřených frontálních postupů, které nezaměstnávají všechny žáky, vycházely z průměru třídy a rezignovaly na zdravotní či momentální odlišnosti ve výkonnosti žáků. Chyběla individualizace a diferenciacie výuky, poučená práce se žáky se SVP (kromě využití kráceného diktátu), sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Nevhodným motivačním prvkem bylo rozdávání bonbónů za dobře provedenou dílčí činnost. Motivace, vycházející např. z využití názorných pomůcek, byla částečně opomíjená, stejně jako relaxace či odpočinek. Příkladná byla výuka matematiky ve 4. třídě a českého jazyka v 1., kde byla také vynikající spolupráce asistentky pedagoga s třídní učitelkou. Jen některé učitelky využily závěry vyučovacích hodin pro hodnocení úspěšnosti žáků nebo zopakování učiva.

Učitelé na druhém stupni volili převážně frontální výuku, do které zařazovali kooperativní činnosti. Ty žáky společně s průběžnou zpětnou vazbou i verbálním hodnocením pozitivně motivovaly. Jejich možnosti však nebyly vždy účinně využity k intenzivnějšímu rozvoji komunikativních, personálních a sociálních dovedností. Pedagogové aktivovali žáky zajímavými úkoly v pracovních listech, využívali žákovských zkušeností, často zařazovali mezipředmětové vztahy. Někteří uplatnili diferenciaci v rozsahu úkolů zadávaných žákům se SVP, v případě potřeby s nimi pracovali individuálně, motivačně hodnotili. Ve speciální třídě byly někdy využity počítačové programy k upevnění učiva. Působení asistentky pedagoga podporuje zlepšování sociální komunikace integrovaného žáka. Přínosné bylo zařazení některých názorných pomůcek, chyběly však např. nástěnné přehledy učiva ve třídách, jazykové příručky a slovníky v hodinách českého jazyka. Učitelé málo využívali didaktickou techniku, přestože v této oblasti je vybavení školy nadstandardní. V žákovských knížkách jsou opomíjeny při hodnocení výchovné předměty, slohová, komunikační a literární výchova, objevuje se i nerovnováha mezi ústní a písemnou klasifikací. V závěru hodin vyučující většinou shrnuli průběh vzdělávání, nevyužili sebehodnocení ani vzájemné hodnocení žáků.

Finanční zdroje školy v posledních třech letech tvořily dotace ze státního rozpočtu (dále SR), účelové neinvestiční dotace ze SR (rozvojové programy), provozní a účelové dotace zřizovatele, finanční prostředky z grantu, z doplňkové činnosti a sponzorské dary. Prostředky získané z rozvojových programů přispěly zejména v roce 2009 ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání a k vyšší motivaci zaměstnanců. Škola se zapojila

do projektu v rámci programu *Praha – Adaptabilita*, ze kterého čerpala finance na služby školního psychologa, podpůrné aktivity pro nápravu žáků se SPU a vzdělávací semináře pro učitele. Vedení školy se aktivně podílí na zajištění finančních prostředků z jiných zdrojů v rámci různých grantů, do obnovy zapojuje i vlastní zdroje. Ze strany zřizovatele má škola velmi dobrou podporu jak v rámci provozních výdajů, tak v rámci účelových dotací. Hospodaření školy bylo ve sledovaném období vyrovnané.

Obě školní budovy poskytují nadprůměrné **materiální předpoklady** pro vzdělávání a realizaci ŠVP. Mají dostatek odborných učeben, knihovnu, počítačové pracovny. Všechny kmenové třídy jsou vybaveny dataprojektorem či interaktivní tabulí. V každém patře budovy v Josefské ulici byl zřízen *infopoint* (PC s internetem), kde mají žáci i učitelé přístup k potřebným informacím. Také každý pedagog má přidělený počítač nebo notebook. Pro tělesnou výchovu i k zájmovému sportování jsou k dispozici tělocvičny, ve vnitrobloku v Josefské lezecké stěny a v Karmelitské venkovní hřiště s doskočištěm. Žáci mohou využívat prostory vybavené k relaxaci i občerstvení. Kromě dostatečného množství běžných učebních pomůcek je škola nadstandardně vybavena informační a komunikační technikou a dalšími pomůckami podporujícími efektivní výuku a aktivitu žáků (keramické tabule, audio-video vybavení, sportovní vybavení, pomůcky pro žáky se SVP, vybavení odborných učeben).

Celkové hodnocení školy

Činnost příspěvkové organizace je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Škola dbá na bezpečnost a zdravý vývoj žáků. Realizované preventivní strategie jsou funkční. V oblasti poradenských služeb se vyskytují dílčí nedostatky. Velmi přínosný je projekt Vytvoření systému podpory a integrace žáků se SPU na Malostranské základní škole. Práce s výsledky vzdělávání žáků je standardní. Určitým rizikem je menší úspěšnost žáků v hodnocení na druhém stupni i jejich sankcionování v podobě četných kázeňských opatření. Hospodaření školy je účelné a hospodárné. Materiální předpoklady jsou nadstandardní a umožňují kvalitní realizaci ŠVP.

Ředitel školy zajistil další zlepšování personálních a materiálních předpokladů vzdělávání. Dodržuje právní povinnosti podle školského zákona s výjimkou nedostatků, které je nutno odstranit:

- *obsah vzdělávání v ŠVP musí být ve všech předmětech v souladu s RVP ZV dle § 5 odst. 1 školského zákona,*
- *obsah výročních zpráv o činnosti školy musí být v souladu s § 7 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů,*
- *třídní knihy musí obsahovat průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu v souladu s § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona,*
- *záznamy z pedagogických rad musí obsahovat projednání všech zásadních pedagogických dokumentů a opatření týkajících se vzdělávací činnosti školy v souladu s § 164 odst. 2 školského zákona,*
- *IVP musí být vytvářeny podle § 6 odst. 1 a 4 písm. b) vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů.*

Ve vzdělávání se zvyšuje podíl učitelů, kteří využívají efektivní metody a formy práce. K rozvoji žákovských kompetencí přispívají třídní a školní projekty. Je potřebné více uplatňovat diferenciaci k zajištění individuálních potřeb žáků včetně se SVP. U nich důsledně vycházet z doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Vést žáky k sebehodnocení i vzájemnému hodnocení.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 15 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 27. června 2011

(razítko)

Mgr. Noëlle Kleinová, školní inspektorka	Kleinová, v. r.
PaedDr. Jana Křest'ánová, školní inspektorka	J. Křest'ánová, v. r.
Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor	Mgr. K. Kulíšková, v z., v.r.
Mgr. Jana Pocová, školní inspektorka	J. Pocová, v. r.
Mgr. Marie Poesová, školní inspektorka	M. Poesová, v.r.
Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice	I. Černá, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 30. června 2011

(razítko)

Mgr. Tomáš Ledvinka, ředitel školy

T. Ledvinka, v. r.

Připomínky ředitele školy

Datum

Připomínky nebyly podány.